

Ngā Taipitopito Papa Rēhia Kirihi

E noho ana te whenua o Kirihi i te paparahi o Ūropi, ā, e matotoru ana ki ngā kōrero pūrākau tāukiuki. Kua whakarōpūhia ki tētahi rārangi motu houkura e karapotia ana e ngā moana kikorangi, kua kapi i ngā whare marore, he mā hoki

He taupori neke atu i te 3 miriona tāngata tō te tāone matua o Athens. E whakatunauitia ana te huapae e Acropolis ko 'tāone ikeike' tōna tikanga, koinei tētahi wāhi onamata rongonui katoa o te ao kua hangā hoki ki te māpara rikarika.

Kua hangā katoatia te temepara o Poseidon ki te māpara mā, kua whakatūria hoki ki te whakamānawa i te atua o te moana ko Poseidon. I hangā i 444 BC, he kitenga o ngā poupou pūahoaho e āwhinatia ana ngā hēramana i ngā rā o tuauri kia mōhio ai kua tata rātou ki te kāinga i tō rātou oroko karipinga atu o te pūaho.

Kua mōhiotia anō hoki a Santorini ko te motu o Thira. E mōhiotia nuitia ana ki tōna rerehua, he kāri poutāpeta te hanga, e kapi ana i ngā whare Cycladic, e ramarama nei ki raro iho i te wera o te rā Kariki me te tauaro hūmarire ki ngā moana hōhonu, he kikorangi me ngā whare karakia

Meka Tāpiri

- Kei te āhua 9,000 māero te roa o te tapātai o Kirihi
- I tū ai ngā Taumāhekeheke o te Ao tuatahi i te tau 776 B.C.
- Pārekareka ana a Kirihi ki neke atu i te 250 o ngā rā paki, 3,000 pāinaina rānei ia te tau
- Neke atu i te 2000 motu i roto i te rohe o Kirihi, engari 170 anake kua whakanōhia e te tangata.
- I tae tuarua mai a Acropolis o Athens mō Ngā Whakamīharo Takiwhitu Hou o te Ao

Ngā taipitopito Papa Rēhia o Hapani

He rārangi moutere kei te taha rāwhiti o Āhia a Hapani, e whā ūna moutere matua; Ko Hokkaido, ko Honshu, ko Shikoku, ko Kyushu hoki. Kua kapi tonu i ngā maunga me te maunga ikeike katoa (me te rongonui katoa), ko Maunga Fuji. E noho ana te kotahi rau miriona tāngata i tētahi wāhi iti tonu.

Ko Tokyo te tāone matua toritori o Hapani me te kāinga o te 14 miriona tāngata tonu e whakawhenumi ana i ngā whare ikeike, he kā haukura, he moroki mārika hoki ki ngā temepara o tua whakarere

E hia rautau te kaumātua o te hui ahurei whakanui autaia o Hanami, ā, ka whakahaerehia puta noa i Hapani ki ngā haringa kai ka whakaritea ki raro iho i te rākau sakura e puawāi ana.

Ko Sapporo te tāone matua o te moutere tūāriki o Hokkaido kua mōhiotia hoki ko te tāone whakaihīhi katoa o tēnei whaitua o Hapani. He kāinga ki te rua miriona tonu tāngata, kua hou te rongo o te tāone mō tana hui ahurei huritau o Sapporo Snow Festival me ngā tāraitanga tio nui whakaharahara nō ngā tōpito katoa o te ao. I whakatūria ngā Taumāhekeheke Takurua o te Ao o 1972 i ngā maunga.

Meka Tāpiri

- E tata ana ki te 7,000 moutere o roto o Hapani.
- He tūmomo pai kia karapetau ai ō kihu parāoa.
- He Motu Rāpeti i Hapani kua whakakīngia e te taupori taringa rahi, te māhirahira hoki
- Ko ngā tereina Hapani ētahi o ngā tereina tae tonu mai o te ao - Ko te taurite o te takaroa ko te 18 hēkona

Ngā taipitopito Papa Rēhia o Aotearoa

He whenua moutere a Aotearoa kei te māuru-mā-tonga o Te Moana-nui-a-Kiwa, e rua ūna whenua matua ko Te Ika-a-Māui me Te Waipounamu me ngā moutere iti ake, neke atu i te 700. E kapi ana i te wāhi tapeke o te 268,021 kiromita pūrua, me te taupori o te 5 miriona tonu neke atu.

Ka toro atu tātou ki ētahi tāone iti kei te rohe o Ōtepoti o Te Waipounamu e matotoru ana ki ngā kōrero tuku iho me te whakapoapoa. He kitenga takiraha o te roto whakaata a Te Whaka-ata-a-Haki-te-kura o ngā maunga karapotī, ā, e arohatia ana e te kaioma, te kiaeke pahikara, te kaiwhakaahua hoki.

He korokē, he manarū hoki a Haehaenui, he kāinga aru kōura tawhito e noho ana ki te taha o te wai wherikoriko o Haehaenui, kei raro iho hoki i ngā maunga tupua. He hokinga ki inamata te hīkoi iho atu i tō Haehaenui ara matua taonga tuku iho, e ngakaunuitia ana ngā maunga me ngā awa i kōrengarenga ki ngā maina kōura i te rautau ki mua e te kaimātātoa tū-ā-nuku.

I whakairohia a Tāhuna i te whenua e ngā kōpaka, ngā awa, ngā roto hoki, engari kua whakaahuatia kētia e ngā mātātoa auaha, ngā tāngata whai hoki nō ngā tōpito katoa o te ao i whai kāinga noho ai ki tēnei wāhi. E noho ana ki te taha o Wakatipu, e karapotia ana hoki e ngā maunga pane huka, he wāhi pai rawa atu a Tāhuna ki te puta atu ki waho kia pārekareka ai ki te taiao puta noa i te tau.

Meka Tāpiri

- Ko te tihi ikeike katoa i Ōtepoti ko Tititea.
- Ko ngā roto ko Wakatipu, ko Wānaka, ko Hawea Te mātāpuna o Matau, te awa nui katoa (ā-putanga) i Aotearoa.
- 219,200 te taupori o Ōtepoti, kei te āhua 4.7 paīheneti o te tapeke o te taupori o Aotearoa

Ngā Taipitopito Papa Rehia o Tākei

Noho taiapa ana a Tākei i ngā paparahi e rua o Āhia me Ūropi. He koutu nui e karapotia ana e ngā moana e toru; ko te Moana Black, te Mediterranean, te Moana Aegean hoki, ka mutu he kāinga mō te neke atu i te 81 miriona tāngata.

Noho taiapa ana te tāone whakatautau o Istanbul i ngā paparahi e rua o Āhia me Ūropi, e haumako ana ki ngā tāhuhu kōrero me ngā ahurea. Ko te Grand Bazaar tētahi o ngā "mōro" kua uhia nui katoa, tawhito katoa hoki i te ao, me ngā toa neke atu i te 4000. Te Hagia He hoahoa whare rerehua a Te Hagia Sophia, ā, i hangā e tētahi mātanga mātai ahupūngao, tētahi mātanga pāngarau, tētahi mātanga āhuahanga hoki koirā he maha ūna koki mīharo, āhua hoki i tōna hoahoa!

He rohe ātaahua a Cappadocia i te pokapū o Tākei, kua mōhiotia kētia ki te āhua ā-mārama o tōna whenua ahurei, ki ngā tāone rarowhenua, ki ngā ana whare karakia, ki ngā whare kua whakairohia i ngā toka hoki. Anō nei he kitenga paki pohewa me ngā poihamo wera e hia rau e hokahoka ana i ngā rangi i te whitinga o te rā ia ata.

Iahu mai tōna ingoa a Pamukkla, ko "pā tūwatawata miro" tōna tikanga i te reo Tākei, i ngā puna horowai mā me ngā wai kārikiōrangi, ā, kua tohua ko tētahi o ngā whenua houkura katoa i Tākei, ka mutu, te mtunga kē mai o te mīharo me te autaia.

Meka Tāpiri

- Ko Ankara te tāone matua.
- Ko te whanapoikiri te hākinakina rorotu katoa.
- Iahu mai te kōrero o Hana Kōkō i Tākei.
- Ko Tākei te kaiwhakaputa nui katoa o ngā hānati.
- Ko tētahi o ngā takutai kōhangā honu matua o te Mediterranean kei Tākei

Ngā Taipitopito Papa Rēhia o Itāria

I Kei te paparahi o Ūropi a Itāria he tapātai roa o te Mediterranean tōna. Kei a ia ētahi o ngā wāhi poka kē katoa, horanuku whakaariari katoa hoki o tēnei ao (mai i ngā maunga tuaranga ki ngā takutai tikitū), ka mutu, he rite tonu te kī ake he whenua kua whakaritea ki te āhua o te pūtu. 59 miriona tāngata tonu te taupori.

I whakamatuatia a Roma o Itāria i 1870. Koinei te tāone tuatahi i tuhia te taupori o te 1 miriona tāngata. Neke atu i te 200 o ngā whare tapere i roto i te mana whenua o Roma, ko te Colosseum te whare tapere nui katoa, i te pokapū o te tāone i whakanōhia tae rā anō ki te 85,000 o ngā kaimātakitaki. E whakaaetia ana e te ture o Roma e āhei ana ngā ngeru te noho kau noa i te wāhi i whānau mai ai, nō reira ka kitea ngā ngeru tūwā e kake ana i ngā pātū o te Colosseum.

280 ngā puna torotī ō Roma moroki, ko tētahi rongonui katoa ko te puna torotī Trevi. E tata ana ki te 700,00 euro te wāriu o ngā kapa ka epangia i te puna torotī ia te tau ka kohaina hoki ngā kohinga ki te hunga whakarapa

He whare pupuri taonga hoki tō Roma mō te parāoa rimurapa noa anō!

Ko Te Pantheon o Roma te whare Roma ahurei katoa e mōrehurehu ana, ko tōna momo kau noa i tēnei ao! Kua hou tōna rongo mō tōna tuanui kōpuku, he raima, he poukore me tētahi pokō i te pokapū

EMeka Tāpiri

- Ko Itāria te tuarima o ngā whenua katoa ka toroa i te ao.
- Ko ngā puia oho e toru o ūropi kei Itāria.
- Nā ngā Itāriano te parehe i Naples
- Kei Itāri te huhua katoa o ngā wāhi UNESCO Taonga Tuku Iho o Te Ao i te ao

Ngā Taipitopito Papa Rēhia o Haina

Kei te paparahi o Āhia a Haina. Ko Āhia te paparahi nui katoa o ngā paparahi e rima o te ao kua wāwahia e te 50 tonu o whenua kē anō pērā i a Rūhia, i a Īnia, i a Pakitāna me Haina te nui katoa ki te taupori o neke atu i te 1.4 piriona tāngata.

Kei te paparahi o Āhia a Haina. Ko Āhia te paparahi nui katoa o ngā paparahi e rima o te ao kua wāwahia e te 50 tonu o whenua kē anō pērā i a Rūhia, i a Īnia, i a Pakitāna me Haina te nui katoa ki te taupori o neke atu i te 1.4 piriona tāngata. E rangiwhāwhā ana Te Maioro Nui Whakaharahara o Haina puta noa i ngā rohe 15 i te raki o Haina. I hangā i te 2,700 ngā tau ki mua kia whakahaumaru ai i ngā huaki o ngā ito, neke atu i te 7000 o ngā pourewa, he whāroa tapeke tōna o te 21,196.18 kiromita, e whakaritea ana ki te haurua o te whāroa o te weheruatanga o te ao. Ko Beijing (ko te tāone matua o te raki tōna tikanga), te tāone matua o Haina mō neke atu i te 700 ngā tau, he whakawhenumitanga o ngā temepara tawhito pērā i te Forbidden City me ngā hoahoanga moroki tonu pērā i te Pourewa CCTV.

Ko Te Ope Taua Terracotta i Xi'an i kitea i 1974 e te kaipāmū nōna e keri ana i te puna wai. I arahina e tēnei uku ki te kitenga atu o te toa tuatahi o te ope taua rongonui o Terracotta. I te haukeringa i kitea neke atu i te 2000 ngā toa me ngā hōihō, me te whakatau tata o te 6000 kei rarowhenua tonu (ka mutu, kāore e ūrite ana te takirua).

Ko ngā ana Yinziyan (Hiriwā) rerehua kei te whaitua o Yongshuo i te rohe o Guangxi, e whātorotoro ana kei tua atu i te 2 kiromita, i ngā maunga 12 hoki.

Meka Tāpiri

- Ko te Pānata nui te kararehe ā-motu o Haina - ka kapi te 99 paiheneti tō rātou kai i te inanga.
- I hangā te aihikirīmi i Haina (kaua i Itāri) i ngā 4,000 tau ki mua
- Ko te rima rā te taurite o ngā whare teitei e hangā ana ia rā.
- Koia rā te tuawhā o ngā whenua nui katoa ā-horahanga i te ao, ā, ka taea e tōna whatunga ara tereina torohanga te ao kia taurua te āmio!